

Izgubljeni sin.

Markec je bil sin uboge vdove. Živel je v majhnej, temnej sobi neke stare lesene koče, ki je bila precej oddaljena od ljudij in v tako slabem stanu, da ni več nihče hotel stanovati v njej. Gospodar koče je vže sklenil, da jo prihodnjo vzpomlad podere in na njeno mesto postavi novo hišo.

Markčeva mati je bila jako skromna in delovna žena. Po smrti svojega moža oskrbovala je sebe in svojega Markca s tem, kar si je čez dan zaslužila s pridnima rokama. A ker je delala mnogo nad svoje telesne moči, izbolela je tako, da ni mogla več delati onako, kakor poprej. Zaradi tega pa si tudi ni mogla prihraniti toliko, kolikor je gospodar tčrjal za najemščino v svojej hiši. Morala se je tedaj bolna izseliti in si poiskati zavetišča v tej bornej, zapuščenej koči. V bolezni je vedno bolj slabela, in ni trajalo dolgo, da je umrla. Bilo je to ravno nekaj dnij pred Božičem.

Zdaj je bil ubogi Markec sam samcat, sirota brez očeta in matere. Materino telo je še ležalo v bornej koči, a bilo je povse trdo in mrzlo. Ogenj na ognjišči je ugasnil in zadnji kosce kruha je bil vže sneden. Sirota Markec se je vže dosti najokal ter še vedno klical: „Mama! oj mama moja mila!“ Ali zamán! usta njegove dobre mame se niso več odprla, da bi odgovorila ubogemu Markcu. Dokler je mati še živel, večkrat mu je govorila, da bode morala umreti in iti k ljubemu Bogu, ali Markec vsega tega takrat še ni mogel razumeti. Zdaj, ko ga mati nič več ni slišala, mislil si je, da mu je res umrla in začel je moliti in prositi blaženo Devico Marijo in njenega božjega Sina, našega odrešenika, naj bi dopustila, da tudi on umrè in pride k njima, ker tukaj na zemlji je brez nikjer nikogar, ki bi skrbel zanj.

Mraz, hud mraz je bil na sveti večer. Ubogi Markec se je tresel po vsem telesu, takó ga je zeblo. Vrh tega nima ničesa, da bi si utolažil glad in žejo, ki sta se jela oglašati v njegovem praznem želodcu. Šel je iz uborne koče tjã ven nekam na polje, brez da bi vedel kod in kam. Dolgo je tako hodil sam, čisto sam; nikogar ni, da bi mu dal jesti in piti, a on je vendar tako gladen in žejen. In temã je vže; na nebu zalesketã nebrojnost svitlih zvezdic, vse je tiho in mirno, nihče ne môti tišine svetega večera. „Ahã, tam se nekaj svetli,“ reče Markec ter pospeši korake. Zdajci pride do velike, lepe hiše. O jémína! vsa je razsvetljena in v sobah vesela godba igra. Markec stopi v hišo. Pri odprtih vratih velike sobe piha gorak zrak v vežo, ki ubogega Markca malo ogreje. Markec pristopi bliže. Krasen pogled! Pred očmi mu zablišči sijajno božično drevesce, posuto s premnogimi zvezdicami in nakiteno z raznovrstnimi najlepšimi stvarmi. Nehoté stopi sirota Markec še bliže.

Dalje tam v sobi zagleda lepo oblečene ljudi, ki urno hodijo sem in tjã ter nosijo v velikih skledah drage in tečne jedi. Imoviti posestnik Jalenovec ravno danes goduje rojstni dan jedinega sina Vladimirčka.

Sirota Markee je boječe stal nekaj časa zunaj pred vrati ter začudeno gledal v razsvečeno dvorano. Zdaj stopi sam Jalenovec k vratom in ugledavši ubozega Markca, zadere se nad njim osórno: „Kaj delaš ti tù? Glej, da se mi takój pobereš iz hiše ti grdi umazani berač, ti nebodigatreba, tat, lopov! Odlazi takój, ako ne, nahujskam svojega tigra ná-te, da še te cunje, kar jih imaš, potrga raz tebe.“

Markee ves prestrašen zbeži iz hiše. Da-si ni razumel ónih osornih besed bogatega Jalenovca, vender se je ustrašil vže njegovega ostrega in surovega obnašanja takó, da se je kar tresel od strahú in bežal kolikor je mogel naravnost nazaj v samotno kočó svoje matere.

Bleda luna je svetila skozi okno in razsvetljevala mrtvo truplo, ki je ležalo v siromašnej, lesenej koči. Markee poklekne poleg mrtve matere in prosi ljubega Boga, naj bi mu oživel mrtvo mater, ali pa tudi njega vzel k sebi v nebesa, kjer se njegovej materi izvestno dobro godi. Ko je takó molil in se priporočal tudi blaženej Devici Mariji in ljubemu Jezuščku, ki je baš denašnji večer prišel na svet, da nas odkupi večnega pogubljenja, očutil se je tako srečnega, da je celó pozabil na glad in mraz. Zvršivši svojo molitevco, spomnil se je, da mu je mati večkrat dejala, da ni dobro mirnemu biti, kadar človeka zebe, začel je torej hitro hoditi po sobi okolo mrtve matere.

Imoviti posestnik Jalenovec bi bil lahko siromašnega Markca nahranil in oblekel, ker je imel vsega dovolj; jed v jednej samej skledi, katero so njegovi služabniki odnesli s preobložene mize, utolažila bi ubozemu dečku glad za ves dan. Ali gospod Jalenovec je bil človek zeló surovega in neusmiljenega srca. Nù, pa *čujte, otroci ljubi, kako je Bog kaznoval njegovo surovost in neusmiljenost.*

Ko je ubogi Markee zbežal iz Jalenovčeve hiše, prispela je godba, da zasvira čestitko brdkemu Vladimirčku. Gostje se pokažejo pri oknu, a Vladimirček otide z drugimi otroci, ki so bili z roditelji povabljeni k tej veselici, na dvorišče, da bi bolje slišal veselo godbo.

Mnogo ljudij se je zbralo okolo Jalenovčeve hiše. Sviralo se je več pesen v čast mlademu Vladimirčku. Ko je bila godba končana, jeli so ljudje odhajati. V krasno razsvečenej dvorani gospoda Jalenovca se je pa začelo novo veselje, ki je trajalo pozno v noč. Ko se je vže večina povabljenih gostov poizgubila, opazila sta Vladimirčkova roditelja, da Vladimirčka ni — domá.

Vladimirček, ki je v gnuječi obilega ljudstva poslušal godbo, šel je nekoliko dalje od hiše, zašel v bližnji gozdek, iz katerega ni znal nazaj.

Lehko si mislite, otroci ljubi, koliko strahú sta prebila roditelja, ko ni bilo Vladimirčka od nikoder. Vso hišo so preiskali; popraševali so zanj in ga klicali, a bilo je vse zamán. Poslali so hlapca na konju daleč na okrog, da bi iskal izgubljenega sinčka ali o sinčku ni duha ne sluha.

Siromak Markee, katerega smo pustili samega v samotnej koči, spravljal se je k počitku, ker je bil zeló utrujen. Nù, predno bi legel spat, stopil je še vèn pred kočó.

Tù zagleda v temi tujega dečka, ki se joka in kliče: „Oj oče! mati!“ — Markee stopi k dečku in ga prijazno nagovori, ali deček ne more povedati nič pravega, le toliko pové, da je izgubil pravi pot in zdaj ne vé ne kod ne kam.

Rad bi mu Markec pomagal, ali kakó, ker mu deček ne zna povedati, čegav in od kod da je.

Markee ga pelje s seboj v kočó, kder se oba stisneta v kot k mrzlej peči ter kmalu sladko zaspita; Markec ves srečen, da pride skoraj v nebesa k svojej materi, a Vladimírček še vedno jokajoč v sanjah poleg njega.

Zima je bila zeló ostra in ravno zaradi tega to noč poslana od Boga samega, da loči dvoje otrok iz tega sveta. Prišla sta dva angelja božja ter odnesla s seboj v nebesa dve nedolžni dušici.

Dolgo sta še roditelja pošiljala na vse strani ljudi, da bi iskala ljubeznivega sinčka, a naposled je to iskanje prenehalo, da bi se drugega dne na vse zgodaj zopet začelo. In res se drugega dne vrne jeden iskajočih hlapcev gospoda Jalenovca s poročilom: „Našel sem ga!“ Roditelja sta takó hitela za njim. In, oj žalost! hlapec ju pripelje v siromašno kočó. Tu je ležalo troje teles — mati, Markec in Vladimírček. Vsi trije so bili mrtvi, mrzli in trdi. Markec je objel Vladimírčka, kakor bi ga hotel ogreti. Roditelja sta spoznala svojega sinčka in gospod Jalenovec tudi ubozega Markea, katerega je sinoči tako neusmiljeno pognal iz svoje hiše.

Otroci ljubi! kadar koli bodete svoje mlado srcece darovali ljubemu Jezusu, kadar bodete pobožno molili k njemu, ki je kot ubožno dete prišel na ta svet, pomislite, da je naš božji odrešenik vse to storil zato, da bi pokazal svojo neizmerno ljubezen do nas ubogih ljudi. S tem nas hoče poučiti, da tudi mi naj gojimo ljubezen v svojem srci ter naj postajamo njemu slični. Imejte pred očmi uboge sirote in pomagajte jim, kder koli morete. Če jim pomagati ne morete, molite zá-nje in vaš Oče nebeški vas bode obilo obdaroval zato.

Posl. Ivan T.

Polž in lisica.

(Narodna basen.)

„**O**j, kako si počasen, polž! Ako bodeš lazil tako počasi, vse svoje žive dni ne prideš iz mesta,“ tako je rekla nekega dné lisica s porogljivim glasom polžu.

„Kaj! počasen se ti zdim?“ vpraša jo začudeno polž. Koliko staviva da pri-tečem prej na vrhunec ónega hriba, nego li ti?“

„Stavila ne bodeva, ker predobro vem, da bi ti stavo izgubil, a poskusiti se vender hočeva, da ti pokažem, kako nespameten baháč in širokoustnež si ti.“

„Torej poskusiva!“ Polž se v tem hitro prime sè svojim slinavo-lepljivim pod-platom košatega lisičjega repa.

Lisica teče v hrib, kolikor more. Na vrh hriba dosevši, obrne se v dolino ter zakliče: „Kje pa si ti, strije počasnež, jaz sem vže na vrhu!“

„Oj kako dolgo vas vže tukaj pričakujem, strina,“ oglasi se polž za lisičjim hrbtom, ki se je bil v tem z repa spustil.

„Kakó to?“ začudi se lisica.

Basen uči, da tudi največjega zvijačnika lahko prekaníš.

Zap. Ant. Kosi.

